

KONINKRIJK BELGIË

-----

ADVIES 43.609/3  
VAN 16 OKTOBER 2007

VAN DE AFDELING WETGEVING  
VAN DE RAAD VAN STATE

-----

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 19 september 2007 door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het toeristische logies", heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 9 oktober 2007 en 16 oktober 2007, het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond <sup>1</sup>, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

\*

\*   \*

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een overkoepelende regeling in te voeren aangaande het (commercieel-)toeristische logies, die van toepassing is op de logiesvormen die thans beheerst worden door het decreet van 20 maart 1984 houdende het statuut van de logiesverstrekkende bedrijven en het decreet van 3 maart 1993 houdende het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven, en op andere vormen van toeristisch logies die zich ontwikkelden.

Hoofdstuk I van het ontwerp bevat "algemene bepalingen".

Het aanbieden op de toeristische markt van toeristisch logies dat behoort tot de categorieën vakantielogies, gastenkamer, hotel en openluchtrecreatief terrein, vereist in principe een voorafgaande schriftelijke vergunning die wordt toegekend, gewijzigd, geweigerd, geschorst of "opgeheven" door het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Toerisme Vlaanderen (hierna: Toerisme Vlaanderen). In een aantal welbepaalde uitzonderingsgevallen volstaat een aanmelding bij Toerisme Vlaanderen, hetgeen ook geldt voor de categorie vakantiewoning. Het aanbieden op de toeristische markt van logies onder de benaming van één van de

---

<sup>1</sup>Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond de conformiteit met de hogere rechtsnormen verstaan.

genoemde categorieën, of eventueel subcategorieën, is verboden zonder vergunning of aanmelding (artikel 3).

Het ontwerp bepaalt de voorwaarden waaraan het logies dat wordt aangeboden op de toeristische markt en de exploitant of de personen die belast zijn met het dagelijkse of feitelijke bestuur ervan moeten beantwoorden. Deze voorwaarden hebben betrekking op specifieke brandveiligheidsnormen, een verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid, de hygiëne en het onderhoud, het hebben van zijn woonplaats of het gedomicilieerd zijn in het logies, de door de Vlaamse Regering per categorie of subcategorie van logiezen te bepalen openings- en exploitatievoorwaarden die betrekking hebben op de uitrusting, de hygiëne, het onderhoud en de specifieke veiligheidsaspecten, de moraliteit van de exploitant of van de personen belast met het dagelijkse of feitelijke bestuur van het logies, het "waarheids- en realiteitsgetrouw" aanbieden op de toeristische markt en het verstrekken van statistische gegevens aan de overheid (artikel 4).

Voorts wordt in hoofdstuk II de procedure voor de aanmelding van het toeristische logies geregeld, waaronder het vereiste van een verklaring op erewoord van de exploitant van het toeristische logies dat voldaan is aan de bij artikel 4, § 1, bedoelde voorwaarden, de controle op de naleving van de voorwaarden door Toerisme Vlaanderen en de procedure voor de wijziging van gegevens (artikelen 5 tot 7).

Inzake de vergunning bepaalt hoofdstuk III dat Toerisme Vlaanderen de vergunning kan weigeren, schorsen of "opheffen" als één of meer verplichtingen of voorwaarden die overeenkomstig het decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zijn opgelegd, niet of niet meer worden nageleefd (artikel 8), en wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om per categorie of subcategorie van logiezen classificatienormen inzake het comfort te bepalen. Een toeristisch logies moet minstens beantwoorden aan de normen voor de laagste comfortclassificatie (artikel 9). Voorts wordt de procedure geregeld voor de toekenning en de weigering van de vergunning en het herkenningsteken dat aan het logies moet worden aangebracht, de procedure voor de wijziging van de vergunning en deze voor de schorsing of de "opheffing" van de vergunning (artikelen 10 tot 15). Het ontwerp regelt tevens de procedure voor beroep bij de Vlaamse minister bevoegd voor het toerisme tegen de beslissing tot weigering, schorsing of "opheffing" van de vergunning of de verkregen comfortclassificatie (artikelen 16 tot 18).



In hoofdstuk IV worden het toezicht en de sancties geregeld. Door het aanvragen van de vergunning of het aanmelden van het logies wordt de exploitant geacht ermee in te stemmen dat de door de Vlaamse Regering gemachtigde personen onderzoek ter plaatse verrichten, waaromtrent nadere regels worden bepaald (artikel 19). Het ontwerp bevat eveneens een regeling betreffende de bewijskracht van de processen-verbaal die door de gemachtigde personen worden opgesteld, en de mededeling ervan (artikel 20), en betreffende het bevelen van de onmiddellijke stopzetting van de exploitatie van logies dat wordt aangeboden zonder vergund of aangemeld te zijn of dat is aangemeld, maar niet of niet meer voldoet aan de voorwaarden. Met betrekking tot dit laatste wordt in een mogelijkheid voorzien om de opheffing van de maatregel te vragen bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg (artikel 21). Tevens wordt bepaald dat een administratieve geldboete kan worden opgelegd in dezelfde gevallen en bij wederrechtelijk gebruik van het herkenningsteken, een benaming of een comfortclassificatie, wordt de desbetreffende procedure geregeld, waaronder de mogelijkheid om beroep in te stellen bij de rechtbank van eerste aanleg, en bevat het ontwerp een regeling betreffende de inning van de geldboetes (artikelen 22 en 23).

Bij hoofdstuk V wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleend om de voorwaarden te bepalen tot toekenning of weigering van premies voor het moderniseren en het uitbreiden van bestaand toeristisch logies en het bouwen of het aanleggen van nieuw toeristisch logies en om aan de exploitant verplichtingen op te leggen inzake de bekendmaking van de prijzen en de kenmerken van het logies (artikel 24).

De hoofdstukken VI en VII ten slotte bevatten wijzigings-, opheffings- en overgangbepalingen, een inwerkingtredingsbepaling en een bepaling waarbij wordt toegestaan dat personen (en hun gezin) die al sinds 1 januari 2001 onafgebroken hun hoofdverblijfplaats hebben op een logies van de categorie Openluchtrecreatief terrein, deze aldaar behouden totdat hen een passende woning wordt aangeboden (artikelen 25 tot 31).

### BEVOEGDHEID

3. Luidens artikel 1 van het ontwerp regelt het ontworpen decreet een gemeenschapsaangelegenheid. In de memorie van toelichting wordt dienaangaande vooropgesteld dat het ontwerp betrekking heeft op "de algemene bevoegdheid inzake toerisme" en erin geen vestigingsvoorwaarden worden bepaald die inzake toerisme tot de bevoegdheid van de gewesten behoren, dit met een verwijzing naar arrest nr. 25 van 26 juni 1986 van het Grondwettelijk Hof.

Met die zienswijze kan evenwel niet worden ingestemd. Het begrip "vestigingsvoorwaarden" in de zin van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6/, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof omschreven als onder meer betrekking hebbend op de bevoegdheid om regels te stellen inzake de toegang tot bepaalde beroepen of het oprichten van handelsvestigingen, om algemene regels of bekwaamheidseisen te stellen in verband met de uitoefening van sommige beroepen en om beroepstitels te beschermen <sup>2</sup>.

In arrest nr. 36 oordeelde het Hof, specifiek inzake toerisme, dat een decreet dat als voornaamste onderwerp heeft het regelen van de toegang tot en de uitoefening van het beroep van exploitant van reisbureaus door sommige aan die beroepswerkzaamheid eigen voorwaarden af te bakenen waarvan het verlenen van de vereiste voorafgaande vergunning afhankelijk kan worden gesteld, en door het uitoefenen van het beroep zonder vergunning te sanctioneren, te beschouwen is als een decreet waarin vestigingsvoorwaarden in de zin van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6/, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 worden vastgesteld <sup>3</sup>.

---

<sup>2</sup>Grondwettelijk Hof, nr. 55/92, 9 juli 1992, 5.B.12; Grondwettelijk Hof, nr. 69/92, 12 november 1992, 5.B.6; Grondwettelijk Hof, nr. 78/92, 17 december 1992, B.4.2; Grondwettelijk Hof, nr. 73/98, 17 juni 1998, B.8.2; Grondwettelijk Hof, nr. 120/98, 3 december 1998, B.1.3; Grondwettelijk Hof, nr. 67/99, 17 juni 1999, B.7. In sommige van deze arresten, waarvan de bewoordingen overigens variëren, wordt geen gewag gemaakt van de oprichting van handelsvestigingen, maar zulks heeft ongetwijfeld te maken met het gegeven dat de bevoegdheid hieromtrent in het geheel niet relevant was met betrekking tot de in die arresten aan bod komende problematiek.

<sup>3</sup>Grondwettelijk Hof, nr. 36, 10 juni 1987, 4.B.3; zie ook Grondwettelijk Hof, nr. 39, 15 oktober 1987, 5.B.1 en 5.B.2 (deze laatste overweging heeft betrekking op bepalingen inzake de beteugeling van inbreuken op de vergunningsvereisten voor

In dezelfde lijn heeft de Raad van State, afdeling wetgeving in advies 40.951/1/V van 23 augustus 2006 <sup>4</sup>, het volgende opgemerkt:

"3.2. Gelet op de arresten nr. 36 <sup>5</sup> en 39 <sup>6</sup> van het Arbitragehof, gewezen in voltallige zitting <sup>7</sup>, en op de adviezen 28.854/VR <sup>8</sup> en 33.603/VR <sup>9</sup> van de Raad van State, afdeling wetgeving, uitgebracht in verenigde kamers, kunnen als bepalingen bevattende vestigingsvoorwaarden inzake reisbureaus worden beschouwd, bepalingen inzake de voorwaarden die moeten zijn vervuld om de activiteit van reisbureau te mogen uitoefenen, bepalingen inzake het voeren van de titel van

---

reisbureaus, die het Hof als onlosmakelijk verbonden beschouwde met de bepalingen die de eigenlijke vestigingsvoorwaarden bevatten).

<sup>4</sup>Advies 40.951/1/V van 23 augustus 2006 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 2 maart 2007 houdende het statuut van de reisbureaus, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2006-2007, nr. 1000/1, p. 49-50.

<sup>5</sup>Voetnoot 4 uit het geciteerde advies: Arbitragehof, nr. 36, 10 juni 1987, 4.B.3.

<sup>6</sup>Voetnoot 5 uit het geciteerde advies: Arbitragehof, nr. 39, 15 oktober 1987, 5.B.1 en 5.B.2.

<sup>7</sup>Voetnoot 6 uit het geciteerde advies: Vgl. Arbitragehof, nr. 119/2004, 30 juni 2004. Het is onduidelijk hoe dit arrest in te passen valt in het geheel van de rechtspraak van het Arbitragehof inzake vestigingsvoorwaarden (zie ook W. PAS, *l.c.*, 154-160).

<sup>8</sup>Voetnoot 7 uit het geciteerde advies: Advies 28.854/VR van 23 juni 1999 over een voorontwerp van ordonnantie "houdende bekrachtiging van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Duitstalige gemeenschap, het Vlaams Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende het statuut van de reisbureaus". De adviezen 29.003/VR, 29.055/VR, 29.120/VR en 29.136/VR zijn gelijkluidend aan dit advies.

<sup>9</sup>Voetnoot 8 uit het geciteerde advies: Advies 33.603/VR van 18 juni 2002 over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract van reisorganisatie en reisbemiddeling", *Parl. St.*, Kamer, 2001-2002, Doc. 50-1993/001.

.../...

reisbureau en, accessoir, bepalingen die de niet-naleving van de genoemde bepalingen sanctioneren. Daarbij kan het niet alleen gaan om een regeling inzake een voorafgaande vergunning, maar ook om voorwaarden die op een rechtstreekse wijze worden opgelegd <sup>10</sup>. Tevens gaat het niet alleen om voorwaarden met betrekking tot het verkrijgen van de vergunning, maar ook om voorwaarden met betrekking tot het behoud van de vergunning.

3.3. Uit wat voorafgaat volgt dat het ontworpen decreet vestigingsvoorwaarden inzake toerisme regelt. Het gaat immers om voorwaarden, gekoppeld aan het vereiste van een vergunning, die moeten zijn vervuld zijn om de activiteit van reisbureau te kunnen uitoefenen, of om bepalingen die daaraan accessoir zijn <sup>11</sup>.

Gelet op wat voorafgaat dient te worden geconcludeerd dat het ontwerp, waarin het aanbieden van toeristisch logies aan een vergunning of aanmelding wordt onderworpen, in het raam daarvan voorwaarden worden bepaald waaraan het logies en de exploitanten of de personen belast met het dagelijkse of feitelijke bestuur ervan moeten voldoen, en de "titels" waaronder die activiteit kan plaatsvinden worden beschermd, grotendeels vestigingsvoorwaarden vaststelt, en derhalve een gewestaangelegenheid regelt.

De verwijzing naar arrest nr. 25 van 26 juni 1986 van het Grondwettelijk Hof, waarin het Hof oordeelde dat het federale bevoegdheidsvoorbehoud inzake de vestigingsvoorwaarden geen toepassing kan vinden met betrekking tot gemeenschapsaangelegenheden <sup>12</sup>, is niet relevant. Niet alleen is het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 36, gewezen in voltallige zitting, teruggekomen op de leer van het arrest

---

<sup>10</sup>Voetnoot 9 uit het geciteerde advies: Zie m.b.t. de reisbureaus, advies 33.603/VR van 18 juni 2002, *l.c.* Ook meer algemeen blijkt uit de rechtspraak van het Arbitragehof dat vestigingsvoorwaarden niet noodzakelijk voorwaarden zijn die in het raam van een vergunning worden gesteld (zie Arbitragehof, nr. 55/92, 9 juli 1992, 5.B.12; Arbitragehof, nr. 69/92, 12 november 1992, 5.B.6; Arbitragehof, nr. 78/92, 17 december 1992, B.4.2; Arbitragehof, nr. 88/95, 21 december 1995, B.11 en Arbitragehof, nr. 73/98, 17 juni 1998, B.8.2, waar telkens een algemene omschrijving van het begrip "vestigingsvoorwaarden" wordt gegeven).

<sup>11</sup>Voetnoot 10 uit het geciteerde advies: Bovendien is geen van die voorwaarden van die aard dat ze de uitoefening van de gemeenschapsbevoegdheid inzake toerisme onmogelijk of overdreven moeilijk zou maken.

<sup>12</sup>Grondwettelijk Hof, nr. 25, 26 juni 1986, 2.B.2.

nr. 25<sup>13</sup>, maar bovendien heeft de bijzondere wetgever zelf, door middel van de wijziging van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6/, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, de bevoegdheid betreffende de vestigingsvoorwaarden inzake het toerisme uitdrukkelijk aan de gewesten toegekend.

4. Enkele bepalingen uit het ontwerp zijn evenwel niet te beschouwen als vestigingsvoorwaarden inzake toerisme, namelijk artikel 12, § 8, dat betrekking heeft op de promotie van toeristisch logies door Toerisme Vlaanderen, artikel 24, 1/, dat betrekking heeft op het verlenen van subsidies voor het moderniseren en het uitbreiden van bestaand toeristisch logies en voor het bouwen of het aanleggen van nieuw toeristisch logies, artikel 25, waarbij een wijziging wordt aangebracht in het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, en de artikelen 26 en 27, waarbij wijzigingen worden aangebracht in het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het raam van "Toerisme voor Allen".

Behoudens artikel 25, dat moet worden vastgeknoopt aan de gewestbevoegdheid inzake ruimtelijke ordening, betreffen deze artikelen de gemeenschapsbevoegdheid inzake toerisme als bedoeld in artikel 4, 10/, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De bezwaren tegen het opnemen van zowel gemeenschaps- als gewestbevoegdheden in één decreet zijn het Vlaams Parlement genoegzaam bekend, zodat het overbodig is daarover verder uit te weiden.

Het verdient dan ook aanbeveling het ontwerp te splitsen<sup>14</sup>, en in één ontwerp de bepalingen die de gemeenschapsbevoegdheid betreffen op te nemen, en in een ander ontwerp de bepalingen die de gewestbevoegdheid betreffen. Zo niet zou worden ingegaan op deze aanbeveling, dient in ieder geval omwille van de rechtszekerheid - de gemeenschaps- en de gewestdecreten hebben immers een ander territoriaal toepassingsgebied - in artikel 1 van het ontwerp te worden aangegeven welke artikelen

---

<sup>13</sup>Grondwettelijk Hof, nr. 36, 10 juni 1987, 4.B.2.

<sup>14</sup>Het ontwerp bevat geen gemeenschapsbepalingen die omwille van hun verwevenheid met gewestbepalingen daarvan moeilijk of niet afscheidbaar zijn.

een gemeenschapsaangelegenheid betreffen, en welke artikelen een gewestaangelegenheid <sup>15</sup>.

5. Het ontwerp bevat een bevoegdheidstoewijzing aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg (artikel 21, § 2, laatste lid) en aan de rechtbank van eerste aanleg zelf (artikel 22, § 5).

In acht genomen het gegeven dat die bevoegdheidstoewijzingen noodzakelijk zijn om te voldoen aan grondwettelijke en internationaalrechtelijke vereisten inzake rechtsbescherming, en conform de bestaande bevoegdheidsverdeling tussen de rechtbanken zoals uitgetekend door de federale wetgever zijn, doen die bepalingen geen bevoegdheidsrechtelijk bezwaar rijzen <sup>16</sup>.

#### ALGEMENE OPMERKINGEN

6. Het ontwerp moet worden getoetst aan richtlijn 2006/123/EG van 12 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie betreffende diensten op de interne markt (hierna: "Dienstenrichtlijn"). Dat het "aanbieden van toeristisch logies [op] de toeristische markt" onder de in de Dienstenrichtlijn bedoelde "diensten" ressorteert, lijdt inderdaad geen twijfel. In de reguleringsimpactanalyse, die is opgenomen in het aan de Raad van State voorgelegde dossier, wordt overigens de conformiteit van het ontwerp met de genoemde richtlijn onderzocht en bevestigd. Binnen de hem toegemeten tijd en gelet op het grote aantal door de Vlaamse Regering ingediende adviesaanvragen, waaronder een aantal betrekking hebben op zeer omvangrijke ontwerpen, dient de Raad van State zich in dit verband noodgedwongen te beperken tot de volgende opmerkingen.

---

<sup>15</sup>Een decreetsbepaling waarin het aan de rechtsonderhorige of aan de justitiële of administratieve rechter werd overgelaten te beoordelen of een bepaling al dan niet opgeheven is gelet op de bevoegdheidverdelende regels, werd overigens door het Grondwettelijk Hof in strijd met die regels bevonden (Grondwettelijk Hof, nr. 88/95, 21 december 1995, B.11).

<sup>16</sup>Advies 40.951/1/V van 23 augustus 2006, *l.c.*, opmerking 4.

6.1. Naar luid van artikel 44 van de Dienstenrichtlijn moet naar die richtlijn worden verwezen in de wettelijke en de bestuursrechtelijke bepalingen van nationaal recht waarmee ze wordt omgezet. Dat kan gebeuren door artikel 1 van het ontwerp daartoe aan te vullen.

6.2. In de Dienstenrichtlijn wordt een onderscheid gemaakt tussen de hypothese waarin de dienstverrichter zich wil vestigen in een lidstaat, hetzij om een nieuw bedrijf te starten, hetzij om vanuit een bestaand bedrijf een nieuwe vestiging te openen (geregeld bij hoofdstuk III van de Dienstenrichtlijn), en de hypothese waarin de dienstverrichter zijn diensten wil verrichten in een lidstaat waar hij niet is gevestigd (geregeld bij hoofdstuk IV van de Dienstenrichtlijn). Het regime dat krachtens de Dienstenrichtlijn van toepassing is op de ene en de andere hypothese, is zeer verschillend.

6.2.1. Al zou men op het eerste gezicht kunnen denken dat het ontwerp enkel betrekking heeft op de vestiging en de exploitatie van logies dat is gelegen in het Vlaamse Gewest <sup>17</sup>, moet toch worden vastgesteld dat hieromtrent twijfel kan rijzen nu luidens artikel 3 van het ontwerp een vergunningsplicht, of minstens een aanmeldingsplicht, wordt opgelegd aan eenieder die toeristisch logies "aanbiedt [op] de toeristische markt", hetgeen luidens de definitie die is opgenomen in artikel 2, 4/, van het ontwerp "het aanbieden van het toeristische logies in eender welke vorm, hetzij via bemiddeling, hetzij op zelfstandige basis" omvat. Daarenboven zou, bij een letterlijke lezing van de genoemde bepalingen, de indruk kunnen ontstaan dat het ontwerp ook betrekking heeft op het aanbieden vanuit het Vlaamse Gewest van logies dat elders, bijvoorbeeld in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een ander gewest, gelegen is <sup>18</sup>. Ook is het mogelijk dat logies dat weliswaar in het Vlaamse Gewest is gelegen, van elders uit wordt aangeboden.

Wanneer het gaat over het effectief exploiteren van logies, beschikt de dienstverrichter per definitie over een vestiging (waarbij vestiging wordt begrepen in de Europeesrechtelijke zin van het woord, dus in de zin van de daadwerkelijke uitoefening

---

<sup>17</sup>De in artikel 4, § 1, opgenomen vergunningsvoorwaarden slaan op vestigingen en de exploitatie ervan en het is moeilijk denkbaar dat ze van toepassing zouden zijn op vestigingen die zijn gelegen buiten het Vlaamse Gewest.

<sup>18</sup>Volgens de gemachtigde is dit evenwel niet de bedoeling.

van een economische activiteit, zoals bedoeld in artikel 43 van het EG-Verdrag, door de dienstverrichter voor onbepaalde tijd en vanuit een duurzame infrastructuur, van waaruit daadwerkelijk diensten worden verricht <sup>19</sup>), en zullen de regels van de artikelen 9 tot 15 van de Dienstenrichtlijn toepassing vinden. Op het verrichten van diensten zoals het aanbieden van logies zonder dat de dienstverlener zelf over een vestiging beschikt in het Vlaamse Gewest, vinden de minder beperkingen toelatende regels van de artikelen 16 tot 21 van de Dienstenrichtlijn toepassing.

In de reguleringssimpactanalyse wordt er bij de toetsing aan de Dienstenrichtlijn van uitgegaan dat het ontwerp zowel betrekking heeft op de vrijheid van vestiging (de dienstverrichter wenst een vestiging in het Vlaamse Gewest te exploiteren) als op het vrij verkeer van diensten. Indien zulks zou overeenstemmen met de bedoeling van de stellers van het ontwerp, dient dat duidelijker in de structuur van het ontwerp en in de omschrijving van de erin gehanteerde begrippen tot uitdrukking te worden gebracht, en dienen daaruit de nodige juridische consequenties te worden getrokken, waarop in wat volgt wordt ingegaan.

6.2.2. In zoverre het ontwerp betrekking heeft op de hypothese van vestiging, dient het te beantwoorden aan de bij de artikelen 9 tot 15 van de Dienstenrichtlijn gestelde vereisten, met name: niet-discriminatoir zijn, gerechtvaardigd om een dwingende reden van algemeen belang en ermee evenredig zijn, en duidelijk, ondubbelzinnig, objectief, vooraf openbaar bekendgemaakt, transparant en toegankelijk zijn.

In verband met het belangrijkste vereiste dat de vergunningsvoorwaarden (zoals trouwens ook het opleggen van een vergunningstelsel - zie artikel 9, lid 1, b), van de Dienstenrichtlijn) moeten zijn gerechtvaardigd om een dwingende reden van algemeen belang, kan meer duiding worden gevonden in de rechtspraak van het Hof van Justitie over het begrip "algemeen belang". Zoals in de inleidende overweging (40) bij de Dienstenrichtlijn in herinnering wordt gebracht, omvat het begrip "algemeen belang" onder meer de bescherming van afnemers van diensten, de consumentenbescherming, de voorkoming van fraude, de voorkoming van oneerlijke concurrentie en de bescherming van schuldeisers, waarbij niet uit het oog mag worden verloren dat de genoemde

---

<sup>19</sup>Zie de definitie van artikel 4, 5), van de Dienstenrichtlijn. Zie ook Hof van Justitie, 25 juli 1991, Factortame, nr. C-221/89.

doelstellingen telkens moeten voldoen aan de vereisten van evenredigheid, noodzakelijkheid en niet-discriminatie.

Voor wat betreft de toetsing van de in het ontwerp opgenomen vergunningsvoorwaarden (artikel 4), die op niet anders betrekking kunnen hebben dan op de vestiging zelf of op de exploitatie ervan, komt het de Raad van State voor dat aan de zo-even in herinnering gebrachte criteria, en in het bijzonder aan deze die betrekking hebben op de dwingende redenen van algemeen belang, is voldaan, zij het onder het voorbehoud van een andersluidend oordeel van het Hof van Justitie.

6.2.3. In zoverre het ontwerp eveneens betrekking zou hebben op de grensoverschrijdende dienstverlening dient, zoals hiervoor werd opgemerkt, de definitie van de verrichtingen waarop het ontwerp toepassing vindt, te worden verduidelijkt, en dient in de structuur van het ontwerp een onderscheid te worden gemaakt tussen de vereisten die betrekking hebben op vestiging en deze die betrekking hebben op de (grensoverschrijdende) dienstverlening. Bij het omschrijven van die laatste vereisten dient rekening te worden gehouden met de volgende opmerking.

In de reeds genoemde reguleringssimpactanalyse lijkt, in verband met het vrij verkeer van diensten, ervan te worden uitgegaan dat het opleggen van een vergunning *in casu* gerechtvaardigd wordt door dwingende redenen van algemeen belang, met verwijzing naar de criteria van veiligheid, volksgezondheid, bescherming van afnemers van diensten, consumentenbescherming en voorkoming van eerlijke concurrentie.

Die genoemde criteria worden weliswaar in de artikelen 9 en 10 van de Dienstenrichtlijn vermeld, maar dan als criteria waaraan de het vergunningenstelsel en de vergunningsvereisten voor vestiging kunnen of moeten voldoen. De gronden waarop belemmeringen aan het vrij verrichten van diensten kunnen zijn gebaseerd, worden op een veel restrictievere wijze geformuleerd in artikel 16, lid 1, alinea 3, b), en herhaald in artikel 16, lid 3. Het kan slechts gaan om eisen die zijn gerechtvaardigd om redenen van openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid of bescherming van het leefmilieu.

Deze opsomming is limitatief zodat lidstaten, behoudens in specifieke gevallen overeenkomstig artikel 18 van de richtlijn, geen beroep kunnen doen op andere overwegingen van algemeen belang dan deze die in artikel 16 uitdrukkelijk worden vermeld. Overigens dienen de in artikel 16 van de Dienstenrichtlijn vermelde

.../...

rechtvaardigingsgronden, in overeenstemming met het communautaire recht, eng te worden geïnterpreteerd.

Het is zeer de vraag of er te dezen zulke rechtvaardigingsgronden aanwezig zijn.

6.3. Nog met betrekking tot de toetsing aan de Dienstenrichtlijn, moet, onverminderd wat wordt opgemerkt sub 6.4, nog het volgende worden opgemerkt:

- ter omzetting van artikel 14, 6), van de Dienstenrichtlijn, in verband met de betrokkenheid van marktdeelnemers in de adviesorganen, dient de directe of de indirecte betrokkenheid van concurrerende marktdeelnemers binnen het in artikel 15, § 4, bedoelde adviescomité uitdrukkelijk te worden uitgesloten. Hetzelfde geldt met betrekking tot de in artikel 18 bedoelde beroepscommissie;
- in het ontwerp dienen bepalingen te worden opgenomen ter uitvoering van artikel 21 van de Dienstenrichtlijn.

6.4. Zoals in de reguleringssimpactanalyse wordt opgemerkt, verdient het aanbeveling dat een aantal bij de Dienstenrichtlijn opgelegde voorschriften in het lidstatelijke recht worden omgezet middels horizontale regelgevende instrumenten die van toepassing zijn op verschillende sectoren. Dit is met name het geval voor de omzetting van hoofdstuk II inzake de administratieve vereenvoudiging, van hoofdstuk V inzake de kwaliteit van de diensten en van hoofdstuk VI inzake de administratieve samenwerking en bijstand. In het "Handbook on Implementation of the Services Directive" van de Europese Commissie wordt bovendien gesuggereerd dat de lidstaten voor de omzetting van de artikelen 9 tot 13 gebruik zouden maken van horizontale regelgeving ter inpassing van deze regeling in de nationale regelgeving in verband met vergunningstelsels <sup>20</sup>.

In een federaal staatsbestel kan een volledige horizontale omzetting van de betrokken bepalingen slechts gebeuren middels een gecoördineerd optreden van de betrokken overheden, waarbij het sluiten van een samenwerkingsakkoord als bedoeld in

---

<sup>20</sup>*Handbook on Implementation of the Services Directive*, Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities, 2007, p. 32.

artikel 92*bis*, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een aangewezen middel kan zijn.

In afwachting van een eventuele horizontale omzetting van de genoemde onderdelen van de Dienstenrichtlijn moet de omzetting telkens gebeuren in de sectoriële omzettingsteksten.

In dit verband dient het volgende te worden opgemerkt:

- bij artikel 5, lid 3, van de richtlijn wordt vereist dat in artikel 4, § 1, 7/, van het ontwerp uitdrukkelijk wordt bepaald dat als equivalent van "een bewijs van goed zedelijk gedrag, bestemd voor een openbaar bestuur", ook wordt aanvaard, elk document uit een andere lidstaat dat een gelijkwaardig doel heeft of waaruit blijkt dat aan de betrokken eis is voldaan;
- het ontwerp bevat geen bepalingen ter omzetting van de artikelen 6 (één-loket) en 7 van de Dienstenrichtlijn (recht op informatie);
- ter omzetting van artikel 13, lid 5, van de Dienstenrichtlijn dienen in het ontwerp zelf, en niet enkel in de memorie van toelichting, de gegevens te worden bepaald die de ontvangstmelding moet bevatten;
- ter omzetting van de artikelen 22 en 27 van de Dienstenrichtlijn is artikel 24, 2/, van het ontwerp, waarnaar wordt verwezen in het reguleringsimpactanalyse, onvoldoende.

7. In het ontwerp worden, zoals reeds aangestipt, de vergunnings- of de aanmeldingsplicht, het moeten voldoen aan de erin gestelde voorwaarden, het gebruik van een benaming of een comfortclassificatie, en de sancties gebonden aan het "aanbieden [op] de toeristische markt".

Volgens de gemachtigde heeft men de aanbieding op de toeristische markt als uitgangspunt genomen omdat men de activiteit vanaf de eerste handeling wil omvatten en omdat soms wordt geargumenteed dat het begrip "uitbating" of "exploitatie" niet zou slaan op het aanbieden en laten gebruiken van logies zonder financiële bedoelingen.

.../...

Er wordt vooreerst verwezen naar opmerking 6.2.1. Ook evenwel los van de Europeesrechtelijke context is het noodzakelijk het toepassingsgebied van het ontwerp nauwkeurig te omschrijven en bijgevolg te preciseren dat het, zo zulks de bedoeling is, zowel betrekking heeft op het aanbieden als op het exploiteren van toeristisch logies <sup>21</sup>, en duidelijk de regels aan te duiden die op het ene dan wel op het andere aspect betrekking hebben.

8. In sommige gevallen wordt vereist dat een beslissing van Toerisme Vlaanderen of van de minister gemotiveerd moet zijn (artikelen 12, § 1, 13, § 1, tweede lid, 15, § 1, tweede lid, en 18, § 1, eerste lid).

Dat deze beslissingen formeel gemotiveerd moeten zijn, vloeit reeds voort uit de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De genoemde bepalingen zijn bijgevolg overbodig en tevens misleidend omdat erdoor ten onrechte de indruk zou kunnen ontstaan dat andere beslissingen waarvan gewag wordt gemaakt in het ontwerp en die onder het toepassingsgebied van de wet van 29 juli 1991 vallen, niet formeel gemotiveerd behoeven te zijn, wat uiteraard niet het geval is.

## BIJZONDERE OPMERKINGEN

### Artikel 1

9. Artikel 1 dient te worden aangepast gelet op hetgeen werd opgemerkt *sub* 3, 4 en 6.1.

### Artikel 2

---

<sup>21</sup>Thans lijkt er verwarring te bestaan tussen de beide aspecten en kan zelfs, gelet op de inhoud van het ontwerp, de vraag worden gesteld of niet enkel de exploitatie van logies wordt beoogd.

10. De *sub* artikel 2, 8/, gedefinieerde categorie "Vakantielogies" is volgens de gemachtigde een restcategorie die de erin vermelde inrichtingen of ruimtes omvat voor zover ze niet vallen onder één van de categorieën bedoeld in artikel 2, 9/ tot 12/. Zulks dient uitdrukkelijk in artikel 2, 8/, te worden bepaald.

11. In artikel 2, 11/, worden met "openluchtrecreatieve verblijven" volgens de memorie van toelichting ook chalets, bungalows, trekkershutten of vakantiehuisjes bedoeld, maar vallen vakantiewoningen op een openluchtrecreatief terrein die los van het centrale beheer worden aangeboden niet onder de definitie.

Een en ander zou duidelijker tot uiting moeten komen in artikel 2, 11/.

### Artikel 3

12. Met betrekking tot vergunningen is het gebruikelijk gewag te maken van een "intrekking" en niet van een "opheffing".

Men schrijve derhalve in artikel 3, § 1, "ingetrokken" in plaats van "opgeheven". Eenzelfde opmerking geldt voor tal van andere bepalingen van het ontwerp.

### Artikel 4

13. Volgens de gemachtigde zullen onder meer gemeentebesturen mogelijks bij een uitvoeringsbesluit worden belast met het afgeven van het in artikel 4, § 1, 1/, bedoelde attest van brandveiligheid.

Voor het opleggen van taken aan ondergeschikte besturen zoals de gemeentebesturen of aan andere instanties die beschikken over eigen rechtspersoonlijkheid, is een uitdrukkelijke decretale machtiging vereist.

14. Nog met betrekking tot artikel 4, § 1, 1/, wordt in de memorie van toelichting vermeld dat de Vlaamse Regering de beroepsmogelijkheid zal bepalen tegen

.../...

een beslissing tot weigering van toekenning van een brandveiligheidsattest of tegen het uitblijven van zulk een beslissing. Daartoe dient evenwel in die bepaling en uitdrukkelijke delegatie te worden opgenomen.

15. Het begrip "familie" dat in artikel 4, § 1, 5/, wordt gehanteerd, dient volgens de gemachtigde ruim te worden geïnterpreteerd en omvat bijvoorbeeld ook nichten en neven. Omwille van de rechtszekerheid dient een precieze omschrijving van dat begrip te worden gegeven.

16. In artikel 4, § 1, 7/, eerste onderdeel, wordt duidelijkheidshalve best geschreven "of behalve wanneer de betrokkene genade heeft verkregen" in plaats van "of genade heeft verkregen".

17. De gemachtigde is het ermee eens dat artikel 4, § 2, beter wordt weggelaten, nu erdoor de indruk wordt gecreëerd dat het enkel de exploitanten zijn die de verplichtingen die zijn opgelegd bij het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt en de uitvoeringsbesluiten ervan dienen na te leven, wat niet het geval is.

### Artikel 5

18. Het valt af te raden om in regelgeving van het Vlaams Gewest formele regels die zijn opgenomen in de federale regelgeving van toepassing te verklaren. Die werkwijze kan erover onduidelijkheid doen ontstaan of latere wijzigingen aan die federale regelgeving ook van toepassing zullen zijn op de betrokken gewestregel waarin naar de federale regelgeving wordt verwezen. Bovendien wordt erdoor de draagwijdte van decretale regelgeving indirect bepaald door de federale wetgever, wat op gespannen voet staat met de bevoegdheidverdelende regels.

In plaats van te verwijzen naar artikel 2281 van het Burgerlijk Wetboek zoals in artikel 5, § 1, en tal van andere bepalingen<sup>22</sup> gebeurt, dient beter in het ontwerp

---

<sup>22</sup>Zie de artikelen 5, § 4, eerste lid, 7, eerste en derde lid, 10, § 1, 11, 12, § 1, eerste lid, 13, §§ 1, 2, 3 en 5, 14, §§ 1 en 2, 15, § 1, eerste lid, 16, § 2, 17, 18, § 1,

zelf te worden bepaald op welke wijze de erin bedoelde kennisgevingen dienen te gebeuren.

19. In artikel 5, § 2, 2/, dient volgens de gemachtigde ook de naam en het adres van de betrokken rechtspersoon te worden vermeld.

20. Met het *sub* artikel 5, § 2, 7/, bedoelde vereiste wordt volgens de gemachtigde eveneens bedoeld dat moet zijn voldaan aan de voorwaarden die worden opgelegd bij de uitvoeringsbesluiten van het erin vermelde artikel 4, § 1. Men schrijve derhalve "de voorwaarden bepaald bij of krachtens artikel 4, § 1".

#### Artikel 8

21. Het verdient aanbeveling om te preciseren welke verplichtingen en voorwaarden in artikel 8, eerste lid, worden beoogd, door te verwijzen naar de bepalingen waarin ze voorkomen.

#### Artikel 10

22. In artikel 10, § 2, 1/, moet ermee rekening worden gehouden dat de erin bedoelde exploitant een rechtspersoon kan zijn.

#### Artikel 12

23. Volgens de gemachtigde dient artikel 12 in die zin te worden aangevuld dat voorafgaand aan de erin bedoelde beslissing, het advies van het adviescomité bedoeld in artikel 15, § 4, wordt ingewonnen en dat bij een voornemen tot weigering van het toekennen van de vergunning aan de aanvrager de mogelijkheid zou worden verleend om gehoord te worden.

---

eerste lid, 20, derde en vierde lid, 21, § 2, eerste en tweede lid, en 22, § 4.

.../...

### Artikel 15

24. Met betrekking tot het in artikel 15, § 4, bedoelde adviescomité wordt in de memorie van toelichting vooropgesteld dat de Vlaamse Regering kan opteren voor de oprichting van één adviescomité voor de gehele toeristische logiessector, dan wel voor de oprichting van een adviescomité per categorie of een aantal categorieën van logiezen, en dat aan de adviescomités ook waarnemers kunnen worden toegevoegd. Zulks dient in het ontwerp te worden gepreciseerd.

25. Krachtens artikel 15, § 4, tweede volzin, wordt het erin bedoelde adviescomité geraadpleegd over "de maatregelen ter uitvoering van dit decreet". Het is niet duidelijk welke de juiste draagwijdte van deze bepaling is. Meer bepaald is het niet duidelijk of het adviescomité over alle uitvoeringsbesluiten van het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt, advies dient te verlenen, dan wel of dit enkel het geval is wanneer zulks uitdrukkelijk wordt bepaald in de betrokken delegatiebepaling. Hierover om verduidelijking gevraagd, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

"Met deze bepaling wordt beoogd zowel een (verplicht) advies in te winnen in het kader van de uitvoeringsbesluiten, maar ook de (ruimere) betrokkenheid/advisering van de sector te bereiken/garanderen over bijvoorbeeld:

- het promotiebeleid (van Toerisme Vlaanderen) inzake toeristisch logies
- een algemen[e] benadering van het handhavingsbeleid
- (toekomstige) labellering (los van het classificatieverhaal) van fietsvriendelijke logies, toegankelijke logies, kindvriendelijk logies, ...

We stellen dan ook voor om

- in het voorontwerp artikelsgewijs telkens de noodzakelijke adviesvraag AC in te schrijven voor de uitvoeringsbesluiten
- dit artikel (en de memorie van toelichting) te verduidelijken met bovenstaand(e) uitgangspunt(en)."

In ieder geval dient duidelijkheid te worden verschaft omtrent de vraag met betrekking tot welke uitvoeringsbesluiten het genoemde advies verplicht is.

### Artikel 18

.../...

26. Met betrekking tot de in artikel 18 bedoelde beroepscommissie wordt in de memorie van toelichting vooropgesteld dat ofwel één beroepscommissie zal worden opgericht voor de gehele toeristische logiessector, dan wel een beroepscommissie per categorie van logiezen of een beroepscommissie voor een aantal categorieën van logiezen. Dat de Vlaamse Regering voor één van die mogelijkheden kan opteren, dient in het ontwerp te worden gepreciseerd.

### Artikel 19

27. Volgens de gemachtigde geldt de in artikel 19, tweede lid, opgenomen regel ook ten aanzien van de personen bedoeld in de artikelen 20 en 21. Gelet hierop dient het tweede lid van artikel 19 in een afzonderlijk artikel te worden opgenomen, waarin nauwkeurig wordt bepaald wie de erin bedoelde bevoegdheid kan uitoefenen.

28. Nog met betrekking tot het huidige artikel 19, tweede lid, moet erop worden gewezen dat het recht op eerbiediging van de woning niet enkel wordt gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet, maar ook bij artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en bij artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten. Uit de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat het begrip "woning" in de zin van artikel 8 van het EVRM ruim moet worden opgevat en dat het mede kan slaan op beroeps- en bedrijfslokalen <sup>23</sup>, zelfs wanneer het gaat om rechtspersonen <sup>24</sup>.

Bovendien heeft het Grondwettelijk Hof erop gewezen dat "het optreden van de onderzoeksrechter, onpartijdig en onafhankelijk magistraat, (...) een essentiële waarborg (lijkt) te zijn voor de inachtneming van de voorwaarden waaraan een aantasting

---

(23) Zie, o.m., EHRM, 16 december 1992, Niemietz t. Duitsland, *Publ. Cour*, reeks A, vol. 251-B; EHRM, 25 februari 1993, Funke, Crémieux en Miaillhe t. Frankrijk, *Publ. Cour*, reeks A, vol. 256-A, -B en -C; EHRM, 9 december 2004, Van Rossem t. België, nr. 41872/98. Zie ook D. YERNAULT, "Les pouvoirs d'investigation de l'administration face à la délinquance économique : les locaux professionnels et l'article 8 de la Convention européenne", *Rev. Trim. Dr. H.*, 1994, 117-135.

(24) EHRM, 16 april 2002, Société Colas Est et autres t. Frankrijk, nr. 37971/97, *Recueil*, 2002-III; EHRM, 16 oktober 2007, Wieser and Bicos Beteiligungen GmbH t. Oostenrijk, nr. 74336/01.

van de onschendbaarheid van de woning is onderworpen, die is gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet en artikel 8.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens" <sup>25</sup>. Uit deze vaststelling leidt het Hof af dat afwijkingen op die regel slechts uitzonderlijk kunnen zijn en dienen te worden verantwoord door redenen eigen aan de misdrijven waarop zij betrekking hebben <sup>26</sup>. Ook al heeft het Grondwettelijk Hof zich aldus uitgesproken in een strafrechtelijke context, uit de rechtspraak van dit Hof blijkt niettemin het belang dat het hecht aan het optreden van een onpartijdig en onafhankelijk magistraat bij huiszoeken. Er is dan ook geen reden waarom die waarborg niet zou gelden voor huiszoeken verricht in een niet strikt strafrechtelijke context. Gelet hierop dient het huidige artikel 19, tweede lid, te worden herbekeken.

29. De in artikel 19, tweede lid, gehanteerde begrippen "overdag" en "'s nachts" zijn te vaag. In de plaats daarvan dienen concrete uren te worden bepaald waarbinnen de bedoelde huiszoeken kunnen plaatsvinden, waarbij naar een evenwicht dient te worden gestreefd tussen de rechten van de betrokken personen en de noodzaak van een efficiënt toezicht.

### Artikel 20

30. Krachtens artikel 20, tweede lid, heeft het op regelmatige wijze ter kennis gebrachte "proces-verbaal" bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

Al wordt in het ontwerp niet langer voorzien in strafsancities en komen administratieve sancties, evenwel met een strafrechtelijk karakter, in de plaats daarvan, geldt *mutatis mutandis* hetgeen het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld omtrent het verlenen van een bijzondere bewijswaarde aan eigenlijke processen-verbaal. In tal van arresten heeft het Hof daaromtrent erop gewezen dat zulk een regel een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces-verbaal geldt als een loutere inlichting en derhalve ook op de regel van de vrije bewijslevering in strafzaken, waarbij de rechter, naar eigen overtuiging, de bewijswaarde beoordeelt van een bepaald element, zodat het verschil in behandeling dat eruit voortvloeit op een redelijke verantwoording dient te

---

<sup>(25)</sup> Grondwettelijk Hof, nr. 140/98, 16 december 1998, B.1.

<sup>(26)</sup> Zelfde arrest, B.2.

berusten en het de rechten van de overtreder niet op een onevenredige wijze mag beperken <sup>27</sup>.

Het verdient in dit verband aanbeveling de in de memorie van toelichting opgenomen verantwoording voor de bijzondere bewijskracht te expliciteren.

31. In de memorie van toelichting worden een aantal regels beschreven voor de berekening van de in artikel 20, derde lid, bedoelde termijn. Indien men beoogt eraan dwingende kracht toe te kennen, dienen deze regels in het ontwerp zelf te worden opgenomen.

#### Artikel 21

32. Met betrekking tot de mogelijkheid, bedoeld in artikel 21, om de onmiddellijke stopzetting te bevelen van de exploitatie, met inbegrip van de mogelijkheid om te verzegelen en tot de "inbeslagname om het bevel tot stopzetting te kunnen toepassen", dient de decreetgever te oordelen of de rechterlijke toetsing *a posteriori*, afdoende is, dan wel of een voorafgaand rechterlijk optreden noodzakelijk is. Het beginsel is immers dat ook de overheid zich vooraf tot de rechter moet wenden om dwang uit te oefenen; het is slechts wanneer er zwaarwichtige redenen zijn dat kan worden afgeweken van dit beginsel.

Ook dient te worden beoordeeld of de maatregel dermate dringend is dat dient te worden afgezien van de hoorplicht. Zo niet, dient van die plicht uitdrukkelijk gewag te worden gemaakt en dient ze te worden georganiseerd, temeer daar uit de woorden "de onmiddellijke stopzetting" en uit het gegeven dat er wel uitdrukkelijk een hoorplicht wordt opgelegd naar aanleiding van de bekrachtiging door de bevoegde minister van die maatregel, zou kunnen worden afgeleid dat die plicht bij het opleggen zelf van de maatregel niet geldt.

---

<sup>27</sup>Zie o.m. Grondwettelijk Hof, nr. 40/2000, 6 april 2000, B.14.1 en Grondwettelijk Hof, nr. 16/2001, 14 februari 2001, B.12.1.

### Artikel 22

33. Luidens artikel 22, § 6, kan "Toerisme Vlaanderen of, in geval van beroep, de rechtbank van eerste aanleg, (...) bij verzachtende omstandigheden het bedrag van de opgelegde administratieve boete verminderen, zelfs tot onder het toepasselijke minimumbedrag".

Dat artikel 22, § 6, is onduidelijk geformuleerd aangezien de ontworpen regeling in die zin kan worden begrepen dat Toerisme Vlaanderen eerst een (eerste) bedrag bepaalt en vervolgens een tweede bedrag, dat rekening houdt met verzachtende omstandigheden.

*In casu* wordt in de memorie van toelichting weliswaar gesteld dat de regeling niet in die zin mag worden begrepen dat Toerisme Vlaanderen eerst een (eerste) bedrag bepaalt en vervolgens een tweede bedrag, dat rekening houdt met verzachtende omstandigheden, maar zulks zou ook uitdrukkelijk in de tekst van artikel 22, § 6, dienen te worden bepaald.

### Artikel 23

34. Krachtens artikel 23 machtigt de Vlaamse Regering (niet: zal de Vlaamse Regering bij besluit ... machtigen) de personeelsleden binnen haar diensten om de onbetwiste en opeisbare administratieve geldboetes, vermeld in dit decreet, en eventuele invorderingskosten op de betrokkenen te verhalen, met behoud van de toepassing van het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren.

Het decreet van 22 februari 1995 tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren (en niet het gelijkaardige decreet met betrekking tot de Vlaamse Gemeenschap, zoals in het ontwerp vermeld, nu de inbreuken een gewestaangelegenheid betreffen - zie opmerking 3) bevat een regeling inzake de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen door de ambtenaren van de Vlaamse Belastingdienst in naam en voor rekening van de openbare instellingen die afhangen van het Vlaamse Gewest, op verzoek

.../...

van de instelling en met het akkoord van de Vlaamse Regering. Het bevat ook een regeling inzake het dwangbevel dat door die ambtenaren kan worden uitgevaardigd.

Een gelijkaardige regeling is opgenomen in artikel 28 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, dat krachtens artikel 10, § 4, van het kaderdecreet ook van toepassing is voor intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, zoals Toerisme Vlaanderen.

Volgens de gemachtigde heeft de ontworpen bepaling vooral tot doel te beletten dat de opbrengst van de administratieve geldboetes naar Toerisme Vlaanderen gaat.

Men kan evenwel niet enerzijds de gelding van het decreet van 22 februari 1995 bevestigen en anderzijds een afwijkende regeling maken. Ofwel voert men een nieuwe bepaling in, die dan volledig moet zijn (en best onder vermelding dat die bepaling afwijkt van het decreet van 22 februari 1995 en van artikel 28 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid). Ofwel zoekt men aansluiting bij één van beide bestaande regelingen, maar bepaalt men op welke punten men daarvan afwijkt.

### Artikel 29

35. In artikel 29, § 1, betekenen de woorden "ambtshalve vergund" volgens de gemachtigde niet dat per definitie een nieuwe vergunning wordt toegekend, wel dat er ambtshalve een vergunningsprocedure wordt gestart en wordt onderzocht of het thans vergunde logies aan de nieuwe vergunningsvoorwaarden voldoet.

Zulks dient uitdrukkelijk in de genoemde bepaling te worden opgenomen.

36. Met betrekking tot artikel 29, § 2, tweede lid, verklaarde de gemachtigde:

"het is uiteraard niet de bedoeling dat niet-vergunde logies (die reeds vergunningplichtig waren voor de inwerkingtreding van dit decreet) opeens een «respijtermijn» krijgen van 3 jaar.

Daarnaast is het ook moeilijk te verantwoorden dat nieuw (na de inwerkingtreding) opgerichte vergunningplichtige logies 3 jaar overgangstermijn krijgen.

Het is uiteraard wel de bedoeling dat reeds bestaande logies die vroeger niet-vergunningplichtig waren een overgangstermijn krijgen (van 3 jaar) om zich aan te passen aan de nieuwe normen.

Deze bepaling van het voorontwerp dient dan ook aangepast te worden."

Artikel 29, § 2, tweede lid, dient derhalve te worden herschreven.

### Artikel 30

37. Krachtens artikel 30 is het, "met behoud van de toepassing van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en met behoud van de toepassing van artikel 4, § 1, 5/, (...) toegestaan om de hoofdverblijfplaats te hebben op een toeristisch logies van de categorie Openluchtrecreatief terrein voor personen die er al sinds 1 januari 2001 onafgebroken hun hoofdverblijfplaats hebben, evenals hun gezin, totdat aan hen een passende woning wordt aangeboden".

Met betrekking tot dit artikel verklaarde de gemachtigde dat het enkel de bedoeling is te waarborgen dat een exploitant een vergunning voor een openluchtrecreatief terrein overeenkomstig het ontwerp kan krijgen, zelfs al wonen er personen op het terrein die zich in het daarin omschreven geval bevinden.

De huidige redactie van artikel 30 stemt evenwel niet overeen met die bedoeling, en dient derhalve te worden herzien.

-----

De kamer was samengesteld uit

|          |                     |                         |
|----------|---------------------|-------------------------|
| de Heren | J. SMETS,           | staatsraad, voorzitter, |
|          | B. SEUTIN,          |                         |
|          | W. VAN VAERENBERGH, | staatsraden,            |
|          | H. COUSY,           | assessoren van de       |
|          | J. VELAERS,         | afdeling wetgeving,     |
| Mevrouw  | A.-M. GOOSSENS,     | griffier.               |

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS